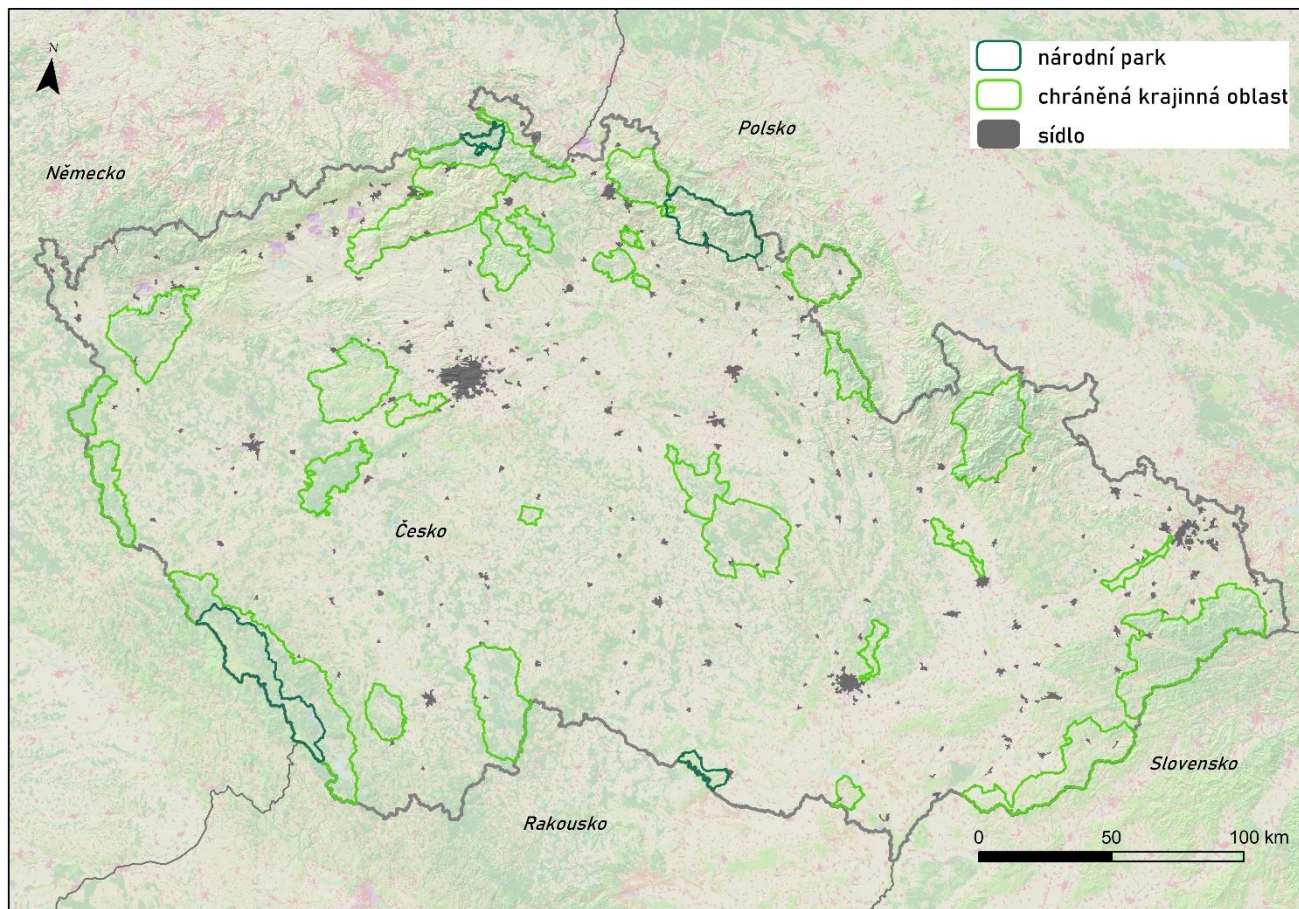

Česká republika

Obsah

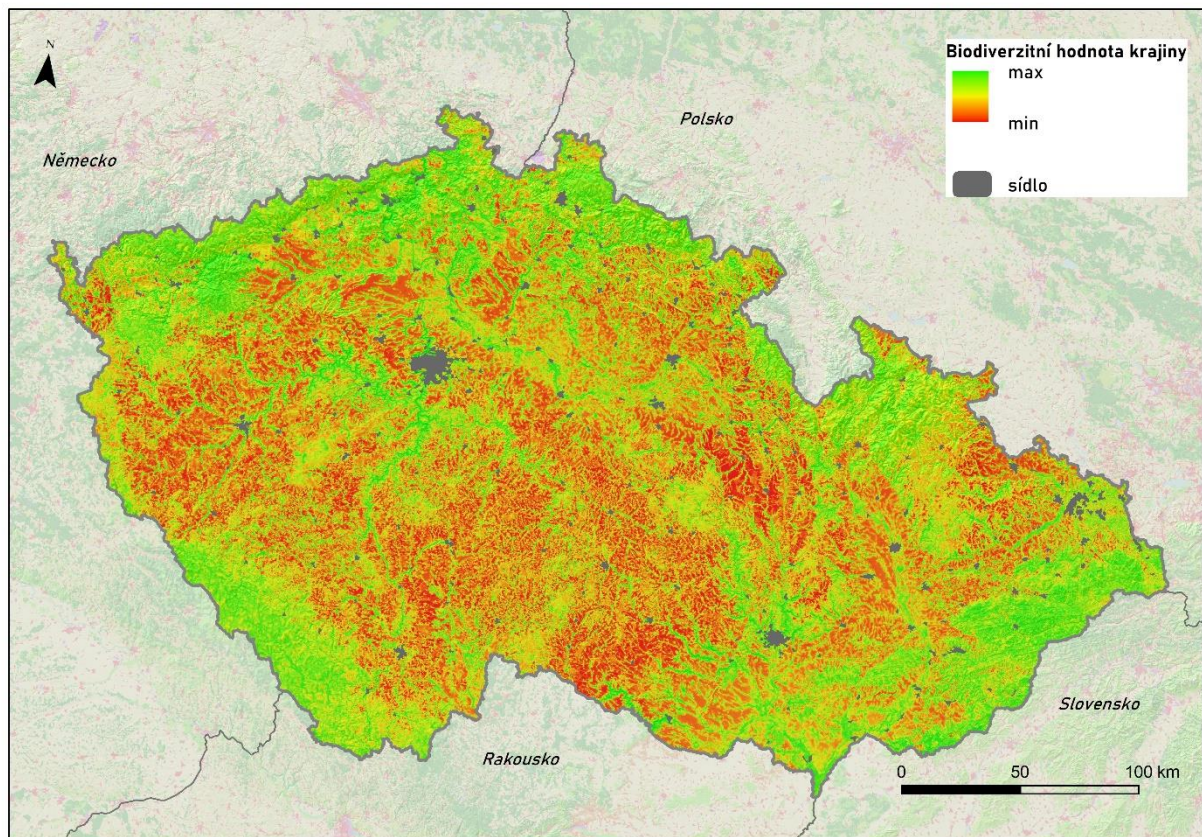
1. Vyhodnocení potenciálu krajiny ČR z hlediska možného doplnění a úprav soustavy VZCHÚ..... 2
2. Hodnocení míry fragmentace a konektivity krajiny na úrovni ČR..... 6

1. Vyhodnocení potenciálu krajiny ČR z hlediska možného doplnění a úprav soustavy VZCHÚ

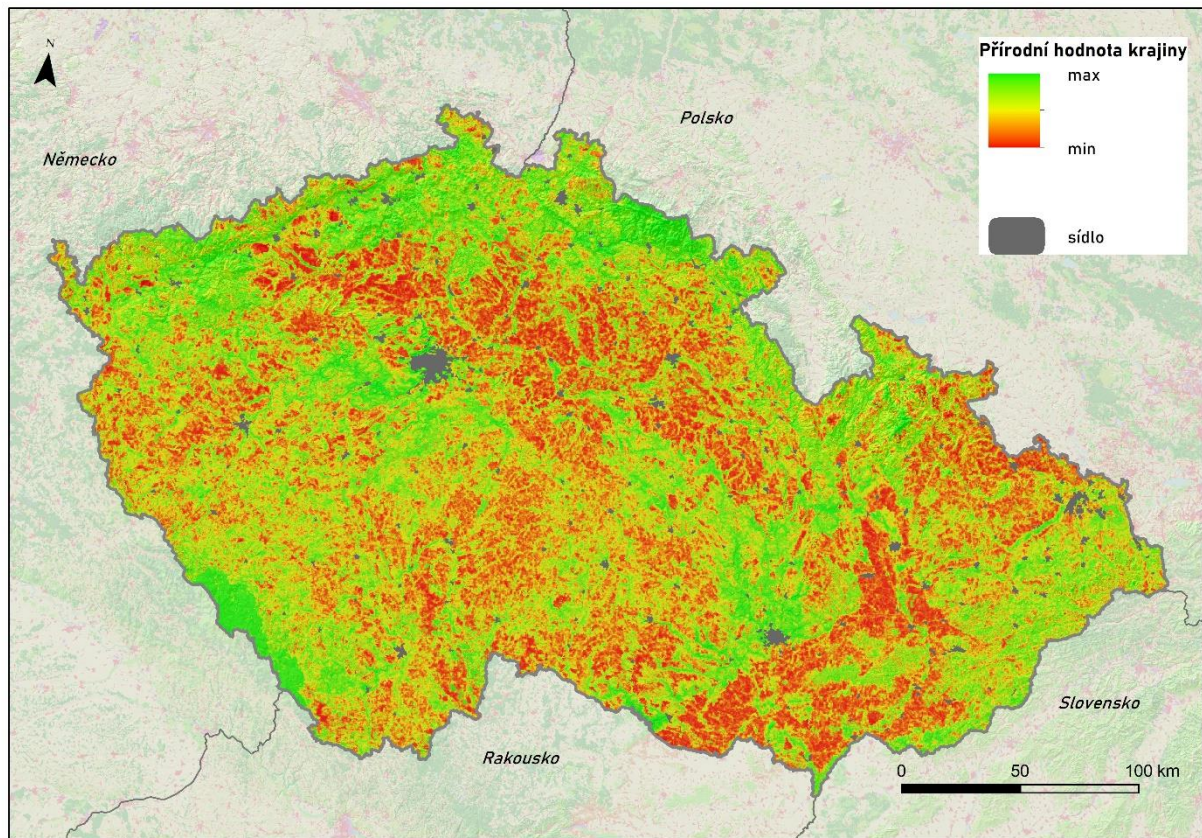
Postup práce je popsán v metodice v úvodu. Nejdříve byla relevantní data popisující kvalitu krajiny rozdělena do čtyř skupin a pomocí analýzy v software ZONATION 4 byly vytvořeny mapy – dílčí výsledky popisující hodnotu dle biodiverzitních, přírodních a kulturních hodnot a také z pohledu antropogenní transformace krajiny (Obr. 1.1, 1.2, 1.3 a 1.4).

Mapa biodiverzitní hodnoty krajiny prioritizuje především výše a středně položené oblasti a lokality podél vodních toků. Naopak především zemědělsky intenzivně využívané oblasti mají prioritu nižší (Obr. 1.1).

Obr. 1.1 Mapa prioritizace z hlediska hodnoty biodiverzity, Česko.

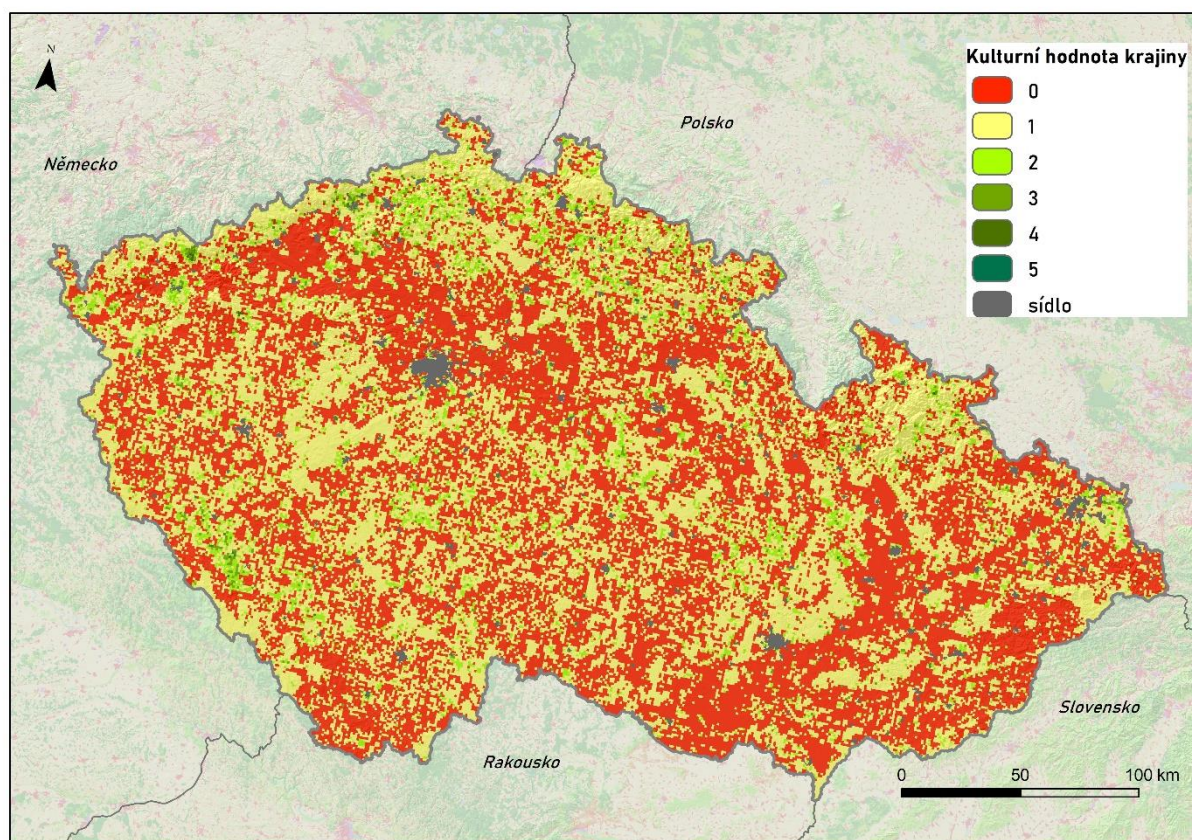
Prioritizace přírodních hodnot ukazuje podobný prostorový vzorec jako prioritizace biodiverzity. Favorizovány jsou zejména krajiny s pestrým reliéfem nebo heterogenní strukturou krajiny, což jsou znovu horská území, říční krajiny a také další území ve středních polohách s výše jmenovanými hodnotami. Nízkou prioritu analýza naopak přiřkla především územím s chudší strukturou krajiny, typicky pak v zemědělských oblastech s rozlehlými půdními bloky (Obr. 1.2).

Obr. 1.2 Mapa prioritizace z hlediska přírodních hodnot, Česko.

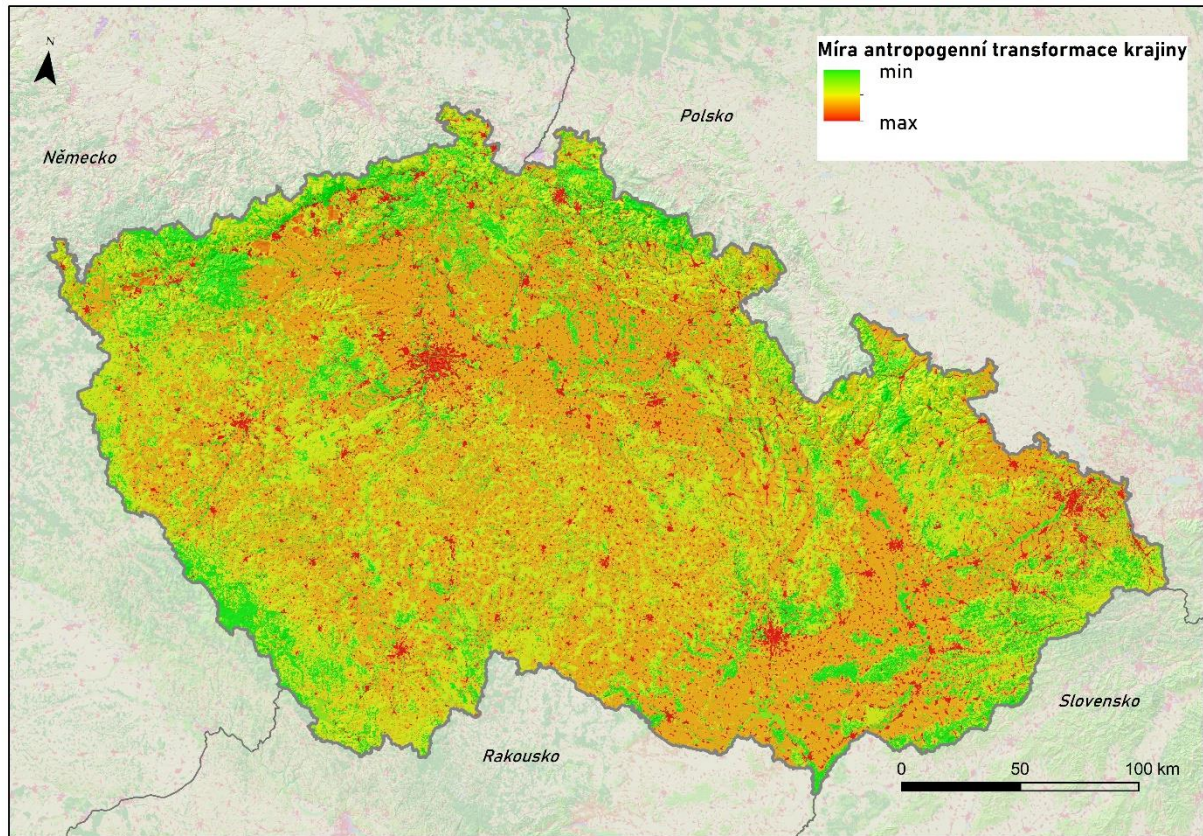

Distribuce hodnoty z hlediska přítomnosti historických kulturních krajín je na území Česka značně roztržitá bez jasnějšího vzorce. Větší plochy s nižší hodnotou pak nalezneme především v nížinách s řádnější velkoformátovou zemědělskou krajinou (Obr 1.3).

Obr. 1.3 Mapa prioritizace z hlediska kulturních hodnot, Česko.

Míra antropogenní fragmentace je vyšší v místech s lidskou činností, tedy zejména lidská sídla, průmyslové areály a jejich okolí a nížiny s intenzivní zemědělskou činností. Naopak území s přírodními či přírodě blízkými porosty jsou vedeny jako méně transformované, tedy přírodnější. Ty jsou zpravidla vázány na některé lesní komplexy, které jsou nejvíce lokalizovány v pohraničí nebo v jinak hůře dostupných oblastech (Obr 1.4).

Obr. 1.4 Mapa prioritizace z hlediska antropogenní transformace krajiny, Česko.

Na základě těchto čtyř představených dílčích výsledků probíhá prioritizační analýza s cílem odškálování území Česka od nejvíce prioritních k těm nejméně prioritním částem krajiny spojená s úkolem nalezení potenciálních území pro NP a CHKO.

2. Hodnocení míry fragmentace a konektivity krajiny na úrovni ČR

Výsledky jsou prezentovány pomocí map, tabulky a datových vrstev. Průměrná efektivní velikost oka (EVO) se v ČR od roku 2015 postupně snížila z 38,2 na 37,13 km² (Tab. 2.1). Mediánová hodnota se po celé sledované období pohybovala kolem 15 km² a mírně se snižovala. Na základě poklesu směrodatné odchylky lze odvodit poměrně značnou variabilitu hodnot EVO od nulové po maximum 416 km².

Z výsledných map (Obr. 2.1) je patrné, že mezi nejvíce fragmentovaná území patří zázemí velkých sídel, oblasti podél významných dopravních tahů, resp. obecně intenzivně využívané části krajiny – střední a východní Čechy, Liberecko, Plzeňsko, Ostravsko, okolí Brna, Olomouce, resp. Ústí n. Labem. K tomu logicky přistupují koridory podél dálniční sítě a oblasti s hustou sídelní strukturou. Naproti tomu jako nejméně fragmentovaná území vystupují periferní oblasti okrajových pohoří, plochy současných i bývalých.

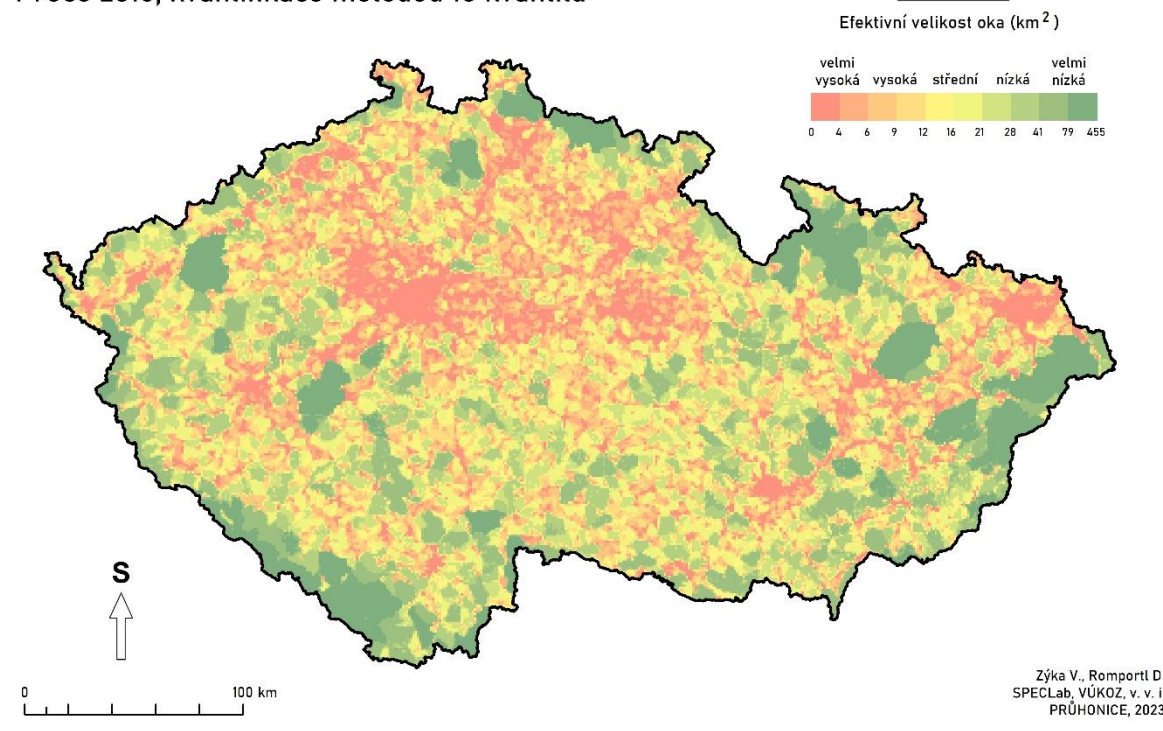
Při bližším meziroční srovnání výsledků lze na některých místech ČR pozorovat pokles míry fragmentace krajiny zejména z důvodu rušení některých veřejných silnic, resp. omezení vjezdu pro motorová vozidla. Celkově lze výsledky analýzy shrnout tak, že lokálně sice dochází k poklesu míry fragmentace krajiny antropogenními strukturami, ale děje se tak zejména po formální, resp. legislativní stránce než z důvodu reálného odstranění fyzické bariéry. Souhrnně lze naopak pozorovat trend celkového nárůstu míry fragmentace krajiny, zejména z důvodu postupné výstavby dálniční a silniční sítě, resp. rozrůstání zastavěných ploch. Bariérový efekt nových komunikací je však do značné míry tlumen kompenzačními opatřeními (migračními objekty), jejichž vliv ovšem takto nastavená analýza míry fragmentace krajiny nezobrazuje.

Tab. 2.1 Vybrané statistické hodnoty EVO v letech 2015–2022.

EVO (km ²)	2015	2018	2020	2022
medián	15,52	15,53	15,46	15,43
průměr	38,20	37,30	37,25	37,13
směr. odchylka	70,69	66,92	66,92	66,80

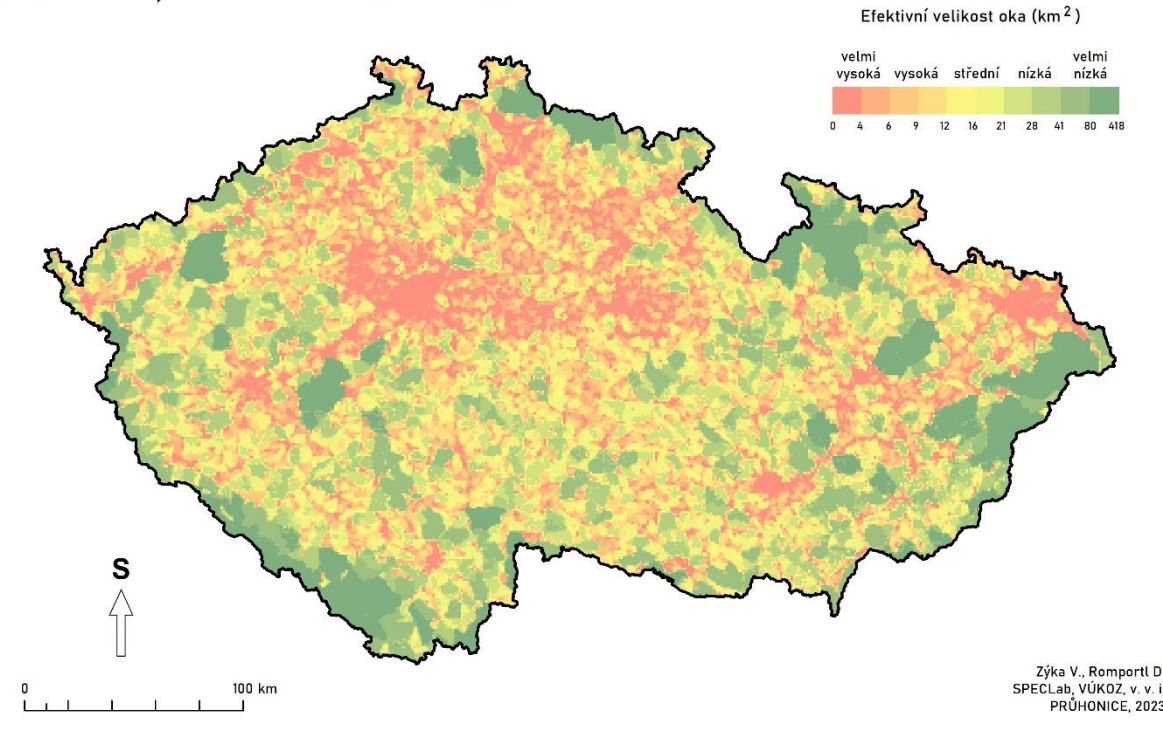
MÍRA FRAGMENTACE KRAJINY V ČESKU

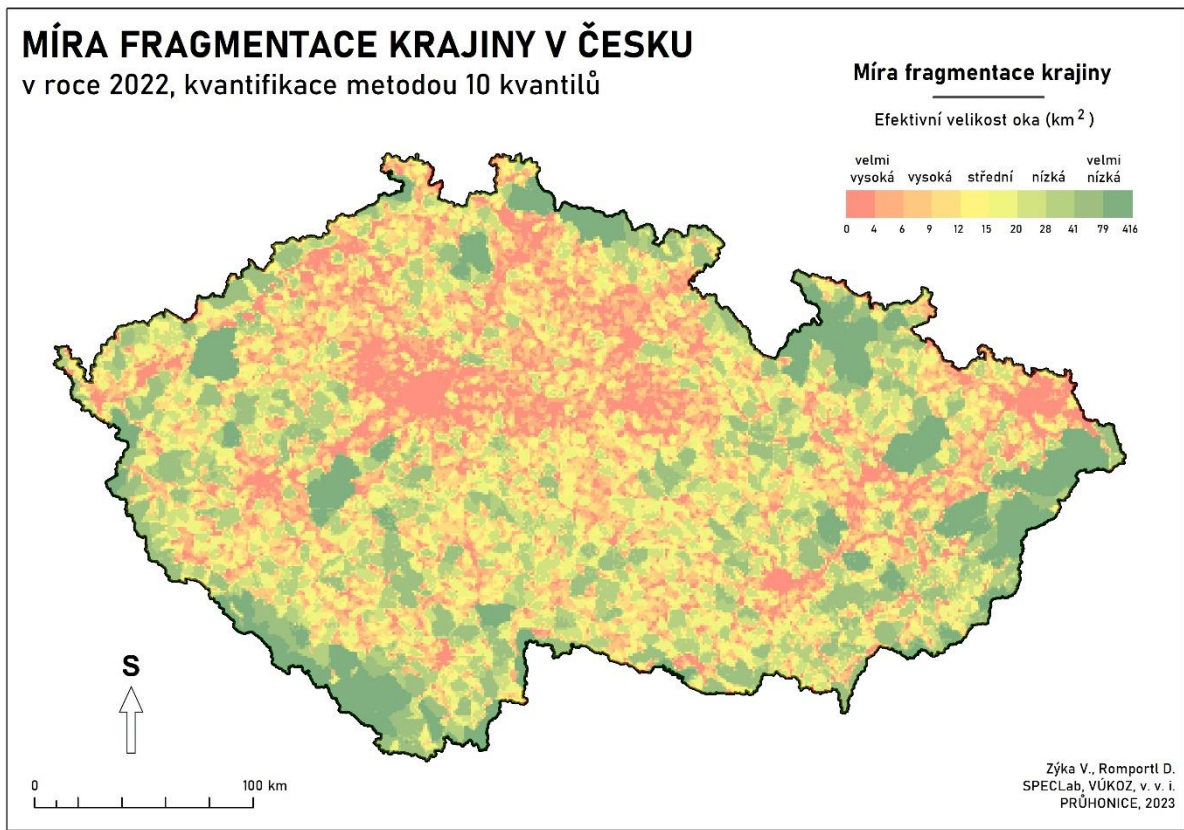
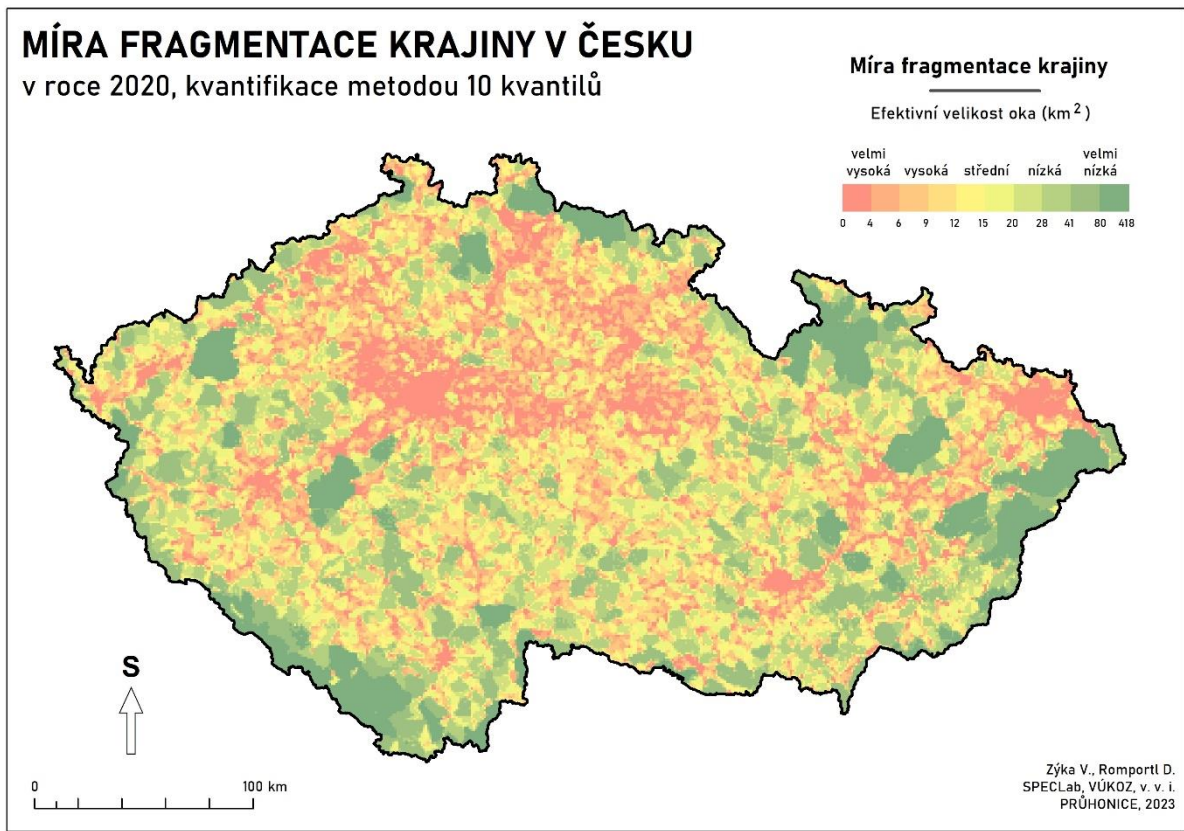
v roce 2015, kvantifikace metodou 10 kvantilů

MÍRA FRAGMENTACE KRAJINY V ČESKU

v roce 2018, kvantifikace metodou 10 kvantilů

Obr. 2.1 Vývoj fragmentace krajiny ČR v letech 2015, 2018, 2020 a 2022.